

IZ NAŠIH ŽUPA

SKOPALJSKA GRAČANICA — BLAGOSLOV ORGULJA

Na svetkovinu Presvetog Trojstva, 1. lipnja, u župi Skopaljska Gračanica kod Bugojna obavljen je blagoslov novih orgulja. Orgulje su dar župljana župe sv. Martina iz Augsburga i njihova župnika Antona Schalea. Montirao ih je u listopadu prošle godine R. Schlecht. Orgulje su izrađene u tvornici GEORG HECKL, Orgelbau Langweid-lech. Imaju dva manuala, s četrnaest registara, te pedal s četiri registra, a njihova dispozicija je sljedeća:

I. Manual:

1. Principal 8'
2. Bourdon 8,
3. Flauto dolce 8'
4. Octav 4'
5. Rohrflöte 4'
6. Mixtur 2' 3 fach
7. Kopffregal 4'

II. Manual:

8. Gems horn 8'
9. Hohlpfeife 8'
10. Pras taut 4'
11. Flöte 4
12. Quint 2 2/3'
13. Blockflöte 2'
14. Engl. horn 8'

Pedal:

15. Subbass 16'	Manualcoppel
16. Stillgedeckt 16'	Pedalcoppel I.
17. Octav-bass 8'	Pedalcoppel II.
18. Basson 16'	

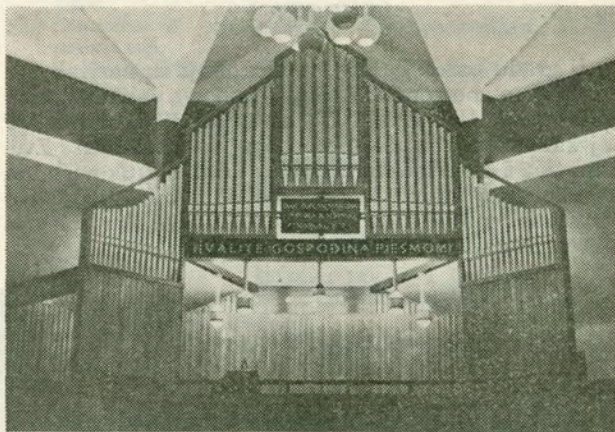
Orgulje još posjeduju: jednu slobodnu kombinaciju; Tremolo za II manual i mehanizam za crescendo i decrescendo.

Prema podacima poznavalaca bile bi ovo dvanaeste orgulje u Vrhbosanskoj nabiskupiji.

Veoma agilni župnik Anto Bajić, koji je u ovoj župi sagradio divnu i modernu crkvu kao i župski stan, organizirao je za ovu nesvakidašnju prigodu u životu svoje župske zajednice trodnevnicu, koja je bila posebno od mladih iz župe dobro posjećena. Za zadnji dan trodnevnicke i za samu posvetu orgulja župnik je pozvao bogoslovski zbor iz Nadbiskupijske bogoslovije u Sarajevu da svojim pjevanjem uzveliča ovaj događaj iz života njegove dinamične župe. Želio je naime, prema vlastitoj izjavi, da njegovi »vjernici dožive nešto religiozno, nešto što će obogatiti njihov duhovni život«. U subotu navečer bogoslovi su najprije pod vodstvom svoga profesora dra Franje Komarice pjevali misu dra P. Crnkovačkog: *K tebi oči podižemo*, u čast bl. Nikoli Taveliću, za tri jednaka glasa i orgulje. Nakon mise su izveli jednosatni prigodni muzički program. Pred punom crkvom uglavnom mladog svijeta, te lijepog broja svećenika i časnih sestara, bila su izvedena veoma uspješno prikladna i probrana djela domaćih i stranih autora. Za goste iz Njemačke bogoslovi su imali na svom repertoaru nekoliko prigodnih pjesama na njemačkom jeziku, što je ove kao i sve prisutne posebno oduševilo.

Sutradan, u nedjelju, predvodio je euharistijsko slavlje uz koncelebraciju šesnaestorice svećenika, dijecezanskih i redovničkih, sarajevski pomoćni biskup dr. Tomislav Jablanović, koji je nakon prigodne propovijedi obavio i blagoslov orgulja. Nova, krasna crkva bila je prepuna vjernika iz domaće i iz susjednih župa. Bio je za sve poseban doživljaj prisustvovati

naizmjeničnom skladnom pjevanju dobro uvježbanog zbora bogoslova i oduševljenog pjevanja čitave liturgijske zajednice. Na prikazanju je između ostalih prigodnih darova predana župniku iz Augsburga krasna misnica, dar župe Skopaljska Gračanica, koja bi trebala simbolizirati tijesnu povezanost između ovih dviju župa.

Nove orgulje u župi Skopaljska Gračanica

Radost i svečano raspoloženje zbog doživljenog zajedništva s Kristom i među prisutnima dolazili su do izražaja i za vrijeme objeda koji je župnik Bajić uz pomoć svojih vrijednih župljana priredio za biskupa, svećenike, bogoslove, časne sestre, te goste iz susjednih župa i iz Augsburga. U prigodnim zdravicama isticana je opravdana radost i zahvalnost domaćina darovateljima orgulja te svima koji su ovaj dan učinili nezaboravnim za cijelu domaću župsku zajednicu. — U svojoj prigodnoj zdravici biskup Jablanović je između ostalog istakao:

»...Sada je crkva kompletirana što se tiče zgrade, njezina unutrašnjeg uređenja, orgulja i drugih materijalnih sredstava. To je sve samo uvjet da se može krenuti dalje ... Crkvena glazba oplemenjuje liturgiju i uzdiže dušu k Bogu ... Papa Pavao VI. rekao je jednom zgodom da crkva očekuje procvat crkvenog pjevanja i to na tri polja:

1. Na liturgijskom, da pjesma bude sastavni dio liturgije, a ne samo da se pjeva bilo što i bilo kad za vrijeme liturgijskog slavlja;

2. Na umjetničkom, da se čuvaju crkvene pjesme koje su kroz stoljeća bile jedine pjesme Crkve, naročito koralne skladbe, ali isto tako da se uvedu i druge pjesme koje su dostojne da se pjevaju kod liturgije;

3. Na pastoralnom, a to je i najvažnije, naime da kod liturgijskog slavlja pjeva cijela župna zajednica, a ne samo 'korska elita'.

... Bilo bi sigurno od velike duhovne koristi za vjernike ako bi se u duhu liturgijske obnove nedjeljom i blagdanima uvele pjevane jutarnje pohvale ili uoči blagdana večernja koju bi pjevao cijeli puk...»

Na koncu se može doista reći da se u potpunosti ispunila želja domaćeg župnika, tj. da je za vjernike njegove župe, a tako i za sve prisutne ovo nesvakidašnje slavlje bilo istinski duhovni doživljaj koji će se pamtili.

Možemo se s pravom nadati da će uz nove i lijepe orgulje, pod vodstvom neumornog župnika Ante Bačića i vrijedne s. Jadranke Lacić, koja u župi vodi crkveno pjevanje, i liturgijsko slavlje u župi Skopaljska Gračanica biti još bogatije duhovnim plodovima, na neprolaznu dobrobit svih koji ih budu slavili.

S. PETROV

KATEDRALNI ZBOR »ALBE VIDAKOVIĆ« U SUBOTICI

U gradu usred bačkih ravnic, koji su nazivali bunjevačkom metropolom, djeluje zbor s imenom Albe Vidakovića. U nedjelju 19. listopada 1980. skupio se taj katedralni zbor oko mjesnoga biskupa Matije Zvekanovića i katedralnog župnika Franje Vujkovića, da u subotičkoj stolnoj crkvi proslavi svoje zajedništvo i raspravi o svome radu. U povodu toga skupa i proslave navirale su uspomene i sjećanja.

Subotičke Matice i u »velikoj« crkvi, a Antun Vojnić Tunić imao je službu »regensa chori«. Biskup Lajčo Budanović, koji je slovio kao zagovornik pučkog pjevanja, pomagao je koliko je mogao crkvene zborove i želio svoje orguljaše u biskupiji usavršavati glazbenim tečajevima, ispitima i sl.

2. Današnji katedralni zbor nastavio je raditi u duhu starih tradicija. Nakon plodnoga djelovanja orguljaša Marka Stantića službu orguljašica preuzele su redovnice Družbe »Naše Gospe«. Za proslavu 200. obljetnice stolne crkve zauzimanjem s. Mirjam Đ. Pandžić, rodnom iz Zednika, skupio se zbor od 50 članova koji do danas lijepo i zdušno rade. Od god. 1973. svake nedjelje zbor pjeva, održavaju redovite pjevačke pokuse. Nema danas svečanosti u stolnoj crkvi bez sudjelovanja zbora. Prepušteni svojem vlastitom zalaganju, upornosti i ljubavi članovi-pjevači okupljaju se oko svoje voditeljice s kojom ih veže ljubav prema Crkvi i zavičaju. Za okupljanje zbora i njegov rad puno su učinili župnik Franjo Vujković i negdašnji kapelan Stjepan Bošnjak, sada župnik u Plavni. Među članovima ima uglednih građana, pa je primjerice članom bila i Jelka Asić (do svoje smrti). Sa zborom surađuju mnogi glazbenici kao Milan Asić, Stan-

Katedralni zbor
»Albe Vidaković«
u Subotici

1. Subotica je tijekom svoje povijesti uvijek bila među znamenitim i značajnim gradovima Podunavlja, ali sve do god. 1918. nije bila sjedište crkvene oblasti. Poznato je također da su do 30. rujna 1773. subotičkom župom upravljali franjevci, a temeljac današnje stolne crkve postavljen je 15. listopada 1773. Razvitak župe i grada (sredinom XIX. stoljeća bila prva dioba »velike« župe, zatim u XX. st.) tražio je i omogućio glazbeni život najprije uz dvije crkve: franjevačku (»staru«) i župnu crkvu sv. Terezije Avilske (»veliku«). U gradu su djelovali poznati glazbenici: Đuro Arnold, Milan Asić, Pavao Bačić, Albe Vidaković, Bela Tikvicki i dr. Djeluje u gradu Subotička filharmonija, Muzička škola, nekoliko glazbenih sastava i sl. U franjevačkoj crkvi djelovala je pjevačka skupina Dallárda, zatim pjevački zbor »Sv. Cecilija«. U negdašnjoj »velikoj« župnoj crkvi, danas stolnici, djelovale su pjevačke skupine, a između dva svjetska rata puno je pridonijelo višeglasnom crkvenom pjevanju Hrvatsko pjevačko društvo »Neven«, koje je pjevalo pod ravnanjem dra Mihovila Kataneca u kapeli

ko Vasilj, s. Imakulata Malinka, s. Cecilija Pleša i dr.

U svome radu zbor vježba djela mnogih skladatelja: I. Zajca, F. Schuberta, W. A. Mozarta, K. Odaka, A. Vidakovića, L. Kozinović, T. Fosić i dr. Uz voditeljicu za orguljama su do sada bili kao suradnici S. Vasilj, J. Demšedi, J. Mioč (Miocs), Dr. Ante Sekulić ml. i dr.

Prigodne svečane koncerte zbor priređuje o velikim blagdanima (Bezgrešno začeće, Božić, Usrks, Duhovi, Velika Gospa) i u svečanim prigodama (velike obljetnice i spomendani, mlade mise i sl.).

U rodnom gradu Albe Vidakovića, koji se zalagao za crkvenu glazbenu umjetnost, Katedralni subotički zbor preuzeo je uz njegovo ime i veliku obvezu rada i pregaranja pred Crkvom i narodom. Radišna s. Mirjam i članovi zbora, uz razumijevanje i suradnju sadašnjeg regensa chori Josipa Mioča (Miocsa) uvijek će obradovati ne samo inozemne turiste-namjernike, nego i sve zaljubljenike umjetnosti, glazbe i širokih bačkih prostora.

J. Š.